

Předmětem zpracování tohoto dokumentu je posouzení Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje z hlediska vlivů na životní prostředí dle platné legislativy (tzv. SEA). Tento požadavek plyne ze závěru zjišťovacího řízení vydaného dne 4. 7. 2006 Ministerstvem životního prostředí (číslo jednací: 42706), který byl vydán k návrhu zadání Územního plánu velkého územního celku Královéhradeckého kraje.

SEA dokumentace byla zpracována dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění a dle přílohy č. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění.

1. Zhodnocení vztahu Zásad územního rozvoje k cílům ochrany životního prostředí přijatým na vnitrostátní úrovni

1. 1 Údaje o zadavateli

Zadavatel: SURPMO, a. s.
Pořizovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Sídlo: Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

1. 2 Údaje o zpracovateli Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje

Projektant: SURPMO, a. s.
Projektové středisko Hradec Králové
Tř. ČSA 219
500 03 Hradec Králové
tel: 495 514 729
email: surpmohk@iol.cz

1. 3 Údaje o zpracovateli posouzení vlivů koncepce na životní prostředí

EMPLA AG spol. s r.o., Ing. Vladimír Plachý – autorizovaná osoba dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění

Za Škodovkou 305

503 11 Hradec Králové

tel.: 495 218 875

e-mail: empla@empla.cz, eia@empla.cz

1. 4 Obsah a cíle koncepce

Návrh zadání Územního plánu velkého územního celku Královéhradeckého kraje byl zpracován Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem územního plánování a stavebního řádu v červnu roku 2006. Dne 24. 10. 2006 byl návrh zadání Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje schválen Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje. Řešeným územím je celé správní území Královéhradeckého kraje o celkové výměře 475 835 ha, ležící v severovýchodní části České republiky.

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje vycházejí mimo jiné ze závěrů materiálu Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006-2015, která je jedním z nejvýznamnějších dlouhodobých koncepčních dokumentů určujících hlavní směr rozvoje Královéhradeckého kraje a dále z Politiky územního rozvoje ČR, která je dle § 31 odst. 4 stavebního zákona závazným podkladem pro zpracování zásad.

Území řešené posuzovanou koncepcí, tedy Zásadami územního rozvoje Královéhradeckého kraje je vymezeno územím celého kraje a uplatňují se zde všechny obecné cíle ochrany životního prostředí, stanovené pro nespécifikované území České republiky v relevantních koncepčních materiálech na různých úrovních, např. ve Státní politice životního prostředí, Akčním plánu zdraví a životního prostředí ČR apod., včetně platné legislativy. Další sledovanou úrovní je úroveň krajská, jejíž relevantní strategické dokumenty jsou harmonizovány s národními cíly v oblasti ochrany životního prostředí.

Vydaná koncepce Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje se stane závazným dokumentem, který bude koordinovat územně plánovací dokumentace územně plánovacích celků na nižších úrovních, což platí i pro územní ochranu přírodních, kulturních a civilizačních hodnot v rámci řešeného území.

Obsahem a účelem Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje je stanovení základních požadavků na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezení ploch a koridorů nadmístního významu, a stanovení požadavků na jejich využití, ploch a koridorů pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanovení kritérií pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití. Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje dále vymezují plochy a koridory, s cílem prověřit možnosti budoucího využití, přičemž dosavadní využití nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití – územní rezervy.

Současně Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje obsahují dle požadavku § 37 odst. 1 stavebního zákona vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, jehož součástí je i toto vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje podle požadavku stavebního zákona dále v nadmístních souvislostech zpřesňují a rozvíjejí cíle a úkoly územního plánování v souladu s Politikou územního rozvoje ČR 2008, určují strategii pro jejich naplňování a koordinují územně plánovací činnost obcí.

K dosažení vyváženého vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území se ve vazbě na priority stanovené Politikou územního rozvoje ČR 2008 stanovují priority územního plánování na území Královéhradeckého kraje.

Ke konkretizaci cílů a úkolů územního plánování a požadavků na udržitelný rozvoj území v územně plánovací činnosti měst a obcí, kterou jsou stanovovány podmínky pro změny v konkrétních plochách, jsou určeny tyto priority územního plánování kraje:

- ochrana území prvků územního systému ekologické stability nadregionálního a regionálního významu a zlepšování biologické propustnosti krajiny, zejména známých a potenciálních migračních tras živočichů,
- péče o půdní fond (ZPF a PUPFL) jako jednu z hlavních složek životního prostředí,
- ochrana území s podzemními a povrchovými zdroji pitné vody pro zajištění dlouhodobého optimálního zásobování území kraje,
- podpora protierozních opatření, akumulace a retence vod v území, zachycování a regulovaného odvodu přívalových vod (protipovodňová ochrana území) včetně revitalizací říčních systémů a přírodě blízkých protipovodňových opatření,
- územní podpora rozvoje aktivit vedoucích k dalšímu využívání odpadů jako surovin,
- stanovování požadavků na budoucí využití území s ohledem na preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod, zajišťování územní ochrany ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k rozlivům povodní,
- vymezení zastavitelných ploch a stanovování podmínek jejich využití v záplavových územích jen ve zcela výjimečných a zvlášť zdůvodněných případech,
- tvorba územních podmínek pro rozvoj ekonomického potenciálu, zejména v území vymezených rozvojových oblastí a rozvojových os,
- ochrana územních podmínek pro zachování potenciálu zemědělství a lesního hospodářství,
- tvorba územních podmínek zejména v oblasti dopravní infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu využívajícího charakteristických podmínek jednotlivých turisticky významných území kraje,
- tvorba územních podmínek pro rozvoj občanského vybavení nadmístního významu podporujícího ekonomickou prosperitu kraje,
- tvorba územních podmínek pro rozvoj dopravní infrastruktury nadmístního významu potřebné pro zajištění optimální dostupnosti území kraje z území sousedních krajů a Polské republiky včetně jeho vnitřní propustnosti,
- tvorba územních podmínek pro rozvoj technické infrastruktury nadmístního významu potřebné pro zajištění optimálního napojení rozvojových oblastí a ploch na tyto systémy,
- přednostní nové využití nevyužívaných výrobních a skladových areálů, míst opuštěných armádou a ploch vyžadujících asanaci a rekultivaci (brownfields),

- vytváření územních podmínek pro zajištění kvalitního bydlení, včetně zajištění dodávky vody a zpracování odpadních vod v obcích nad 500 ekvivalentních obyvatel (splňujících požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti) na celém území kraje a zlepšení vzhledu měst a obcí odpovídajícího charakteristickým podmínkám konkrétních částí historicky rostlé sídelní struktury,
- navrhování územních řešení směřujících k prevenci nežádoucí míry prostorové sociální segregace s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel,
- vytváření územních podmínek pro doplnění občanského vybavení na venkově (zdravotních, sociálních a kulturních služeb),
- vytváření územních podmínek pro rozvoj a využití předpokladů území pro nadmístní turistické a rekreační aktivity odpovídající podmínkám turisticky významných území kraje,
- vytváření územních podmínek pro zlepšení dopravní prostupnosti a zabezpečení optimální dopravní obslužnosti s cílem zajištění dostupnosti pracovních příležitostí a občanského vybavení včetně rekreace,
- ochrana kulturního dědictví spočívajícího v polycentrické sídelní struktuře, hodnotách zachovalých urbanistických celků včetně architektonických a archeologických památek.

V posuzované koncepci je území Královéhradeckého kraje navrženo k rozdělení do následujících oblastí a os:

- rozvojové oblasti a rozvojové osy mezinárodního a republikového významu, které vymezuje Politika územního rozvoje ČR 2008,
- rozvojové oblasti a rozvojové osy nadmístního významu, které jsou navrhovány k vymezení ZÚR,
- specifické oblasti:
 - mezinárodního a republikového významu, které vymezuje Politika územního rozvoje ČR 2008,
 - nadmístního významu, které jsou navrhovány k vymezení ZÚR.

Území kraje je mimo vymezené rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti považováno za území s vyváženým rozvojovým potenciálem, kde jsou všechny pilíře udržitelného rozvoje v dynamické rovnováze.

Vliv na jednotlivé složky životního prostředí byl hodnocen u všech nově navržených ploch a koridorů, a to včetně rozvojových oblastí, os a specifických oblastí.

Hodnocení nebylo provedeno u lokalit, které byly převzaty z platných územně plánovacích dokumentací velkých územních celků¹ (kromě lokalit soustavy NATURA 2000), a to z toho důvodu, že záměry převzaté ze schválených územních plánů velkých územních

¹ Převzetí záměrů bez věcné změny ze schválených územních plánů velkých územních celků, které naplnily kritérium aktuálnosti a nadmístního významu, bylo provedeno na základě § 187 odst. 2 stavebního zákona.

celků byly již v rámci jejich projednání z tohoto hlediska posuzovány. Zpracovatel hodnocení došel k závěru, že ačkoliv od schválení těchto územně plánovacích dokumentací uběhlo několik let, nadále platí závěry vyhodnocení jejich vlivu na životní prostředí.

Vyhodnocení převzatých záměrů územních rezerv bylo provedeno z důvodu předchozího nevyhodnocení jejich vlivů na životní prostředí v rámci příslušných ÚP VÚC.

U záměrů převzatých z ÚP VÚC Krkonoše nebylo provedeno posouzení SEA, proto byl vliv těchto záměrů na jednotlivé složky životního prostředí vyhodnocen v tomto dokumentu. Hodnocení je součástí kapitoly 5, pro přehlednost jsou záměry označeny hvězdičkou.

Přehled všech záměrů, převzatých z platných územně plánovacích dokumentací, je uveden v textu kapitoly i) Odůvodnění Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje – návrh a v grafické části – výkresu II.2.c Výkres záměrů převzatých bez věcné změny z platných ÚP VÚC.

Na území kraje se vymezují koridory územních rezerv pro záměry mezinárodního, republikového a nadmístního významu v oblasti silniční dopravy, z technické infrastruktury pak energetika a plynárenství.

Úkolem vymezených územních rezerv je hájit plochy a koridory pro umístění záměrů dopravní a technické infrastruktury mezinárodního, republikového a nadmístního významu. Využívání ploch a koridorů vymezených územních rezerv nesmí být následně měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití území.

Silniční doprava

- kapacitní silnice S5 (v kategorii silnice I. třídy) – úsek Úlibice – Jičín - hranice kraje (Turnov) (DS1r SS, DS1r S, DS1r J),
- silnice I/11 – v prostoru Hradce Králové (dnešní silnice I/33 - Třebechovice pod Orebem) (DS2r),
- silnice I/32 – v prostoru Kopidlno (DS3r),
- silnice II/285 – v prostoru Nahořan (DS1pr),
- silnice II/299 – v prostoru Dvora Králové nad Labem (úsek Verdek – Dvůr Králové nad Labem) (DS4r),
- silnice II/303 – v prostoru Pěkova (DS2pr),
- silnice II/318 – v prostoru Synkov-Slemeno – Rychnov nad Kněžnou (včetně nového napojení na silnici I/14) (DS5r).

Elektroenergetika

- koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Vrchlabí – Strážné – Špindlerův Mlýn (TE1r),
- transformovna TR 110/35 kV Horní Maršov (TT1r),

- transformovna TR 110/35 kV Broumov (TT2r).

Plynárenství

- propojovací plynovod VVTL DN 500 PN 63, vedoucí z okolí obce Olešná v kraji Vysočina na hranici ČR – Polsko, a to do okolí hraničního přechodu Náchod – Kudowa Zdrój (TP1r).

Vymezené územní rezervy jsou v textu uvedeny jako výčet. Bližší posouzení jejich možného střetu s jednotlivými složkami životního prostředí je uvedeno v kapitole 5. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant Zásad územního rozvoje, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných.

Vyhodnocení lokalit soustavy NATURA 2000 bylo provedeno u všech záměrů, tedy převzatých i nově navrhovaných, a to z toho důvodu, že při projednávání předmětných ÚP VÚC, ze kterých byly tyto záměry převzaty, posouzení provedeno nebylo. Tato povinnost nebyla v době projednávání legislativně stanovena.

1. 5 Vztah koncepce k jiným koncepcím

V oblasti životního prostředí jsou k předmětnému území vztaheny následující koncepce, jejichž strategické cíle jsou shrnuty v následujícím textu:

Celostátní úroveň:

- Státní politika životního prostředí

Státní politika životního prostředí je hlavním strategickým dokumentem pro oblast životního prostředí, ze které vycházejí i další koncepční materiály vztahující se k ochraně životního prostředí. Mezi hlavní cíle této koncepce patří především:

- dosažení dalšího zlepšení kvality životního prostředí jako celku i stavu jeho složek a součástí,
- uplatnění principů udržitelného rozvoje a k pokračující integraci hlediska životního prostředí do sektorových politik,
- zvyšování ekonomické efektivity a sociální přijatelnosti environmentálních programů, projektů a činností.

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje respektují tyto cíle a naplňují je zejména zajištěním územní ochrany území, které je navrhováno k doplnění jako evropsky významná lokalita, prvek ÚSES, přírodní památka nebo přírodní park. Úkolem obcí je v územně plánovací dokumentaci vymezit zastavitelné plochy pro rozvoj jejich území především ve vazbě na zastavěné území a s ohledem na ochranu zvláště chráněných území včetně evropsky významných lokalit a území zvláštní ochrany, ochranu a rozvoj ÚSES, ochranu a rozvoj krajinných hodnot území, zlepšování průchodnosti migračních tras organismů, ochranu podzemních a povrchových vod s vazbou na sousední obce.

▪ Národní program snižování emisí ČR

Globálním cílem Národního programu snižování emisí ČR je snížit, s důrazem na podporu nových environmentálně šetrných technologií a využití potenciálu energetických úspor, zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci a vytvořit předpoklady pro regeneraci postižených složek životního prostředí a pro snižování rizik pro lidské zdraví, která plynou ze znečištění ovzduší, a tím přispět k naplnění strategického cíle Environmentálního pilíře Strategie udržitelného rozvoje České republiky.

Jednou ze stanovených priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území je mimo jiné i podpora aktivit vedoucích ke snižování emisí do ovzduší, proto lze konstatovat, že koncepce je s tímto dokumentem v souladu.

▪ Státní surovinová politika ČR

Státní surovinová politika je souhrn všech aktivit, kterými stát ovlivňuje vyhledávání a využívání tuzemských zdrojů surovin a získávání surovin v zahraničí s cílem zabezpečit jimi chod své ekonomiky. Ze Státní surovinové politiky vychází surovinové politiky jednotlivých krajů.

Předmětem politiky nerostných surovin jsou palivoenergetické, rudní, nerudní a stavební suroviny, a to jak z prvotních, tak i z druhotných zdrojů. Tato politika se nezabývá surovinami z obnovitelných zdrojů, jako vodou, dřevem, zemědělskými surovinami atd. Zabývá se však všemi druhotnými surovinami jak z hlediska jejich vlivu na úspory prvotních nerostných zdrojů, tak i z hlediska vlivu na úspory energie, která je vkládána do úpravy prvotních surovin a jejich dalšího zpracování. Politika nerostných surovin má přímou vazbu k energetické politice a z hlediska stanovení a řešení některých cílů je s ní úzce propojena.

Surovinová politika je předmětem řešení kapitoly e.2 Koncepce ochrany a využití nerostných surovin.

▪ Strategie udržitelného rozvoje ČR

Strategie udržitelného rozvoje České republiky definuje hlavní (strategické) cíle, dále dílčí cíle a nástroje, které jsou formulovány tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti. Směřují k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života pro současnou generaci a k vytvoření předpokladu pro kvalitní život generací budoucích.

Na území kraje se pro zabezpečení udržitelného rozvoje území vymezují tři typy území a to specifické oblasti, ve kterých je nutné odstranit disparity mezi pilíři územního rozvoje, rozvojové oblasti a rozvojové osy navržené pro zajištění a udržení dynamického rozvoje kraje. Na ostatním území kraje jsou vytvořeny vhodné podmínky pro jeho rozvoj, jedná se stabilizované území.

▪ Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR

Vláda ČR schválila Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR v roce 2005. Tato strategie vychází z úmluvy podepsané v roce 1992 v Rio de Janeiru a představuje první materiál svého druhu, který přináší komplexní ochranu biodiverzity v ČR. Hlavními cíly této

strategie jsou ochrana biologické rozmanitosti, která je chápána jako rozmanitost všech živých organismů a systémů, jichž jsou organismy součástí, dále udržitelné využívání jejich složek a také spravedlivé a rovnocenné rozdělování přínosů plynoucích z genetických zdrojů. Úmluva je celosvětově hodnocena jako klíčový dokument v ochraně biologické rozmanitosti na všech třech úrovních (tzn. genové, druhové a ekosystémové).

Ochrana biologických hodnot kraje je jednou z priorit Zásad územního rozvoje kraje v oblasti životního prostředí, spočívající ve zlepšování biologické prostupnosti krajiny, zejména biokoridorů, známých a potenciálních migračních tras živočichů, v minimalizaci negativních vlivů především na území chráněná dle zákona 114/1992 Sb. při řešení využití území a při upřesňování tras liniových staveb v rámci vymezených koridorů, a také v zachování a rozvoji hodnot vzniklých spolupůsobením přírodních a lidských vlivů.

▪ Státní program ochrany přírody a krajiny ČR

Smyslem Státního programu ochrany přírody a krajiny je přijmout a uskutečňovat takový systém pravidel a opatření, která ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu přispějí k zásadnímu zlepšení stavu přírody a krajiny. Tato pravidla a opatření je pak nezbytné uplatňovat mimo jiné při tvorbě a realizaci vládních odvětvových programů a koncepcí např. v územním plánování, dopravní, surovinové, energetické a zemědělské politice.

Program stanovuje cíle pro sektor regionální politiky, územního plánování a urbanismus. K formulaci programů regionálního rozvoje krajů a velkých územních celků je vhodné zajišťovat postupné vytváření a novelizaci územních plánů vymezujících podmínky ochrany přírody a trvale udržitelného hospodaření v krajině. Jako jedno z východisek státní regionální politiky a rozvoje urbanizace je nutné rozpracovat systém kategorizace krajiny, dále je třeba zavádět územní systémy ekologické stability krajiny všech úrovní včetně metodického a legislativního vymezení Evropské ekologické sítě na našem území. Stavby třeba přednostně orientovat do zastavěných území a území určených k zastavění v rámci rozvoje obcí. Výstavbu mimo tato území omezit na případy vylučující alternativní řešení a na důležité stavby ve veřejném zájmu.

V rámci zpracování ZÚR byly respektovány limity využití území, které byly stanoveny ve výkresu limitů využití území jako součásti ÚAP Královéhradeckého kraje. V rámci ZÚR jsou vymezeny také plochy pro prvky ÚSES. ZÚR také vymezuje územní rezervy. Jedním z dalších bodů bylo také stanovení požadavků na koordinaci a řešení územně plánovacích dokumentací obcí s přihlédnutím k podmínkám obnovy a rozvoje sídelní struktury.

Při řešení využití území a při upřesňování tras liniových staveb v rámci vymezených koridorů je vždy nutné hledat řešení, která vyloučí, popř. minimalizují, negativní vlivy především na území chráněná dle zákona 114/1992 Sb. Při upřesňování záměrů na provedení změn v území je nutné respektovat specifické podmínky pro změny ve zvláště chráněných územích, které jsou stanovené příslušnými plány péče.

Pro zachování a rozvoj hodnot vzniklých spolupůsobením přírodních a lidských vlivů, jejichž výsledkem je jedinečný krajinný ráz, se vymezují v ZÚR oblasti a podoblasti krajinného rázu.

Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že posuzovaná koncepce je v souladu se Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR.

▪ Strategie hospodářského růstu ČR

Tato koncepce je strategií priorit hospodářského růstu ČR a zajištění konkurenceschopnosti České republiky v mezinárodním měřítku. Zabývá se vybranými oblastmi, které jsou stanoveny jako prioritní pro zajištění požadovaného hospodářského růstu ČR, formuluje vizi růstu, obecné principy, cíle a úkoly a dále nástroje k jejich splnění. Strategie se zaměřuje především na ekonomickou oblast, plně však respektuje i zbývající dva hlavní pilíře udržitelného rozvoje (sociální a environmentální dimenze).

Hospodářskému rozvoji Královéhradeckého kraje je věnována celá prioritní oblast, která specifikuje konkrétní realizační kroky pro územní plánování a zároveň vymezuje na území kraje rozvojové osy, rozvojové oblasti a specifické oblasti.

▪ Strategie regionálního rozvoje ČR

Strategie regionálního rozvoje České republiky tvoří základní dokument politiky regionálního rozvoje pro období 2007-2013. Jejím cílem je implikace nových nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky a také formulace témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné.

Cílem strategie je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné. Strategie regionálního rozvoje tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni.

Posuzovaná koncepce zabývající se rozvojem kraje stanovuje základní cíle i pro rozvoj jednotlivých regionů, ze kterých se celý Královéhradecký kraj skládá.

Na území kraje se pro zabezpečení udržitelného rozvoje území vymezují tři typy území a to specifické oblasti, ve kterých je nutné odstranit disparity mezi pilíři územního rozvoje, rozvojové oblasti a rozvojové osy navržené pro zajištění a udržení dynamického rozvoje kraje. Na ostatním území kraje jsou vytvořeny vhodné podmínky pro jeho rozvoj, jedná se stabilizované území.

▪ Národní rozvojový plán ČR

Národní rozvojový plán ČR definuje strategii rozvoje České republiky pro období let 2007-2013. Vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské Strategické obecné zásady Společenství i domácí Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007-2013 a další platné resortní a regionální strategie a strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických dokumentů. Dále také popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Národní rozvojový plán, jak již bylo zmíněno, vychází z dalších strategických dokumentů, se kterými je posuzovaná koncepce v souladu.

▪ Plán hlavních povodí ČR

Plán hlavních povodí České republiky představuje hlavní rámec jednotné politiky v oblasti vod pro Českou republiku překračující opatření resortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí a určuje možnosti území v oblasti vod pro koordinaci s ostatními záměry v rámci Politiky územního rozvoje.

Zpracování Plánu hlavních povodí České republiky stanoví rámcové cíle, hlavní principy a zásady státní politiky v oblasti vod pro území České republiky, případně pro jednotlivá hlavní povodí pro dlouhodobé zajištění veřejných zájmů.

Cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby jako předpokladu dalšího sociálního i ekonomického rozvoje na úrovni lokální, regionální i státní musí být harmonizovány s ohledem na zajištění udržitelnosti vodních zdrojů. Plán hlavních povodí České republiky stanovuje možnosti rozvoje vodních zdrojů, limity využití vody a priority pro jednotlivé složky hospodářství.

V prioritách posuzované koncepce je řešen problém ochrany kraje před povodněmi stejně tak jako ekonomické využívání vodních zdrojů, jejich ochrana a aktivity vedoucí ke snižování znečištění povrchových i podzemních vod.

▪ Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR a Program rozvoje venkova ČR

Vychází z návrhu Nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, které stanoví povinnost pro jednotlivé členské země EU. Na základě strategických směrů EU by měl každý členský stát připravit svůj národní strategický plán rozvoje venkova, který by tvořil referenční rámec pro přípravu programů pro rozvoj venkova.

Ochrana přírodních zdrojů a ochrana životního prostředí ve venkovských oblastech je prioritou, která prostřednictvím přiměřeného obhospodařování krajiny přispívá k již schváleným národním i EU strategiím a legislativě pro životní prostředí (NATURA 2000, Rámcová směrnice o vodě, Kjótský protokol), zvláště v souvislosti se změnami biodiverzity, vod a klimatu. Specifikem České republiky, které vyplývá z polohy tohoto státu na rozvodí tří moří a plné závislosti zdrojů vody na objemu srážek, je v této oblasti také ochrana a čistota vody a vodních zdrojů.

Vytváření územních podmínek pro doplnění občanského vybavení na venkově (zdravotních, sociálních a kulturních služeb) je součástí priority v oblasti soudržnosti společenství obyvatel území.

▪ Operační program ŽP

Operační program Životní prostředí navazuje na operační programy z let 2004 - 2006 a je členěn do sedmi prioritních os: zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí, udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik, zlepšování stavu přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu.

Značný potenciál se nabízí pro města, obce a jejich svazky, kraje, jejich příspěvkové organizace a firmy, ve kterých mají majoritní podíl. Poměrně velký prostor mají i podnikatelé a neziskové organizace.

Posuzovaná koncepce se zmiňovanými prioritními osami Operačního programu zabývá v prioritě Životní prostředí.

Koordinací koncepcí ochrany a rozvoje všech hodnot území jsou vytvářeny územní podmínky pro postupné zvyšování kvality životního prostředí a životní úroveň obyvatel při současném zvyšování potenciálu pro rozvoj všech forem cestovního ruchu.

Pro zachování a rozvoj hodnot vzniklých spolupůsobením přírodních a lidských vlivů, jejichž výsledkem je jedinečný krajinný ráz, se vymezují oblasti a podoblasti krajinného rázu Krkonoše, Broumovsko, Podkrkonoší, Náchodsko a Český ráj.

▪ Politika územního rozvoje ČR 2008

Politika územního rozvoje ČR 2008 určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a rovněž určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů.

Cílem je určení strategie územního rozvoje České republiky v mezinárodních, přeshraničních a republikových souvislostech. Politika územního rozvoje s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci územně plánovacích dokumentací krajů, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu. Politika územního rozvoje stanoví úkoly územního plánování v mezinárodních, přeshraničních a republikových souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj a určí strategii a základní podmínky pro jejich naplňování. Politika územního rozvoje stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území a dále vymezuje zejména oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodu soustředění aktivit mezinárodního, republikového významu nebo svým významem přesahující význam jednoho kraje. Vymezuje rovněž koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury a oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního, republikového významu nebo svým významem přesahující význam jednoho kraje. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy jsou stanovena kritéria a podmínky pro jejich rozvoj.

Úkoly pro územní plánování jsou v ZÚR pro jednotlivé řešené oblasti stanoveny. Konkrétní požadavky na řešení vyplývající z Politiky územního rozvoje ČR 2008 pro Královéhradecký kraj jsou v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje zpracovány a naplňují a zpřesňují požadavky územního rozvoje na území kraje.

▪ Národní lesnický program II

Strategie Společenství pro lesy ustanovila rámec aktivit pro lesní hospodářství, jehož hlavním cílem je podpora trvale udržitelného obhospodařování lesů. Strategie zdůrazňuje důležitost multifunkční role lesů a určuje základní zásady a principy, které jsou pro realizaci této strategie určující.

Národní lesnický program má poskytovat plánovací rámec pro vymezení vlivů jiných sektorů na lesnickou politiku, zvýšit povědomí o důležitosti lesů a zajistit spoluúčast zodpovědných resortů vlády a zájmových skupin na řešení problémů lesů a lesnictví, vytvořit předpoklady k zajištění příslušných kapacit, které se mají zaměřovat na sporné otázky, jejichž řešení je v kompetenci různých státních institucí.

Hlavními cíly koncepce jsou zlepšení dlouhodobé konkurenceschopnosti, zlepšení a ochrana životního prostředí, zlepšení kvality života a posílení koordinace a komunikace.

Ochrana půdního fondu jako jedné z hlavních složek životního prostředí a podpora lesů s pestrými druhovými i věkovými skladbami porostů včetně podpory mimoprodukčních funkcí lesa jsou součástí jednoho z pilířů ZÚR.

Krajská úroveň:

- ÚP VÚC Hradecko-pardubická sídelní regionální aglomerace

Územní plán velkého územního celku včetně jeho změn a doplňků č. 1 a 2. je zpracován pro část území Královéhradeckého a Pardubického kraje a ve svých obou změnách upřesňuje podmínky využití území krajů. Z jeho obsahu mimo jiné vyplývá, že při využívání území je nutné územně chránit koridory a plochy pro výstavbu zejména dálnic a rychlostních silnic, přeložek komunikací, železničních koridorů a vodních cest na území krajů.

- ÚP VÚC Krkonoše

Z této územně plánovací dokumentace mimo jiné vyplývá, že na území Krkonošského národního parku mají prioritu funkce ekologická (ochrana přírody a krajiny) a vodohospodářská. Ostatní funkce mohou být v tomto území umísťovány jen do té míry, v jaké nenarušují tyto dvě hlavní funkce. V ochranném pásmu parku a ve zbývající části řešeného území je nezbytné při respektování zájmů ochrany přírody a krajiny rozvíjet funkce sídelní, výrobní a sportovně-rekreační, zemědělství, jakož i ty, které rozvoj těchto funkcí podmiňují, s cílem zmírnit tlak na rekreační využívání vlastního národního parku, zejména jeho 1. a 2. zóny.

- ÚP VÚC Orlické hory a podhůří

Územní plán velkého územního celku Orlické hory a podhůří řeší uspořádání území okresu Rychnov nad Kněžnou. Závazná část územního plánu velkého územního celku Orlické hory a podhůří stanovuje hlavní podmínky pro využívání území, ve kterém je nutno zejména chránit koridory a plochy pro přeložky a obchvaty sídel na silnicích I. a II. třídy, hraniční přechody a stavby s tím související pro pěší turistiku a cykloturistiku, vodní hospodářství a dále je třeba chránit plochy pro významné rozvojové plochy (průmysl).

Z tohoto dokumentu jsou na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 13. 9. 2007 převzaty záměry splňující kritéria nadmístního významu bez věcné změny.

- ÚP VÚC Trutnovsko-náchodsko

Územní plán velkého územního celku Trutnovsko-náchodsko řeší uspořádání části území okresu Trutnov a části území okresu Náchod. Pro uspořádání řešeného území se v této koncepci stanovily základní zásady z hlediska struktury osídlení, ochrany kulturních hodnot,

zemědělské výroby, lesního hospodaření, investičních aktivit, vodního hospodářství, záměrů rozvoje v oblasti energetiky, telekomunikace a nakládání s odpady, ochrany ovzduší a také z hlediska dalších speciálních zájmů.

Z tohoto dokumentu jsou na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 13. 9. 2007 převzaty záměry splňující kritéria nadmístního významu bez věcné změny.

- ÚP VÚC Adršpašsko – Broumovsko

Řešeným územím je část okresu Náchod a část okresu Trutnov. Návrh řešení vychází ze základních předpokladů a podmínek vývoje území a je zde sledován prioritní cíl strategie rozvoje řešeného území, resp. celého regionu - vytvořit pro bydlící obyvatelstvo dobré podmínky pro život - bydlení, práci, služby i rekreaci. Návrh uspořádání území je koncipován s ohledem na demografickou prognózu se zohledněním možného rozvoje podloženého urbanistickou koncepcí, která vychází z územně technických podmínek, limitů využití území a zohledňuje i možnosti výhledu.

Při sledování hlavního cíle jsou sledovány i další okruhy a obory, které spoluvytvářejí podmínky pro možný rozvoj celého řešeného území. Zhodnocení možností nových aktivit v rámci dílčích oblastí vychází ze stávajícího stavu posuzovaného z hlediska celkové koncepce ÚP VÚC.

Z tohoto dokumentu jsou na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 13. 9. 2007 převzaty záměry splňující kritéria nadmístního významu bez věcné změny.

- Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje

Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje je základním koncepčním dokumentem pro usměrňování činnosti v oblasti odpadového hospodářství. Strategické cíle jsou zaměřeny na provedení změn stávajícího systému tak, aby odpovídal evropskému standardu a aby byl schopen flexibilně reagovat na budoucí potřeby a aby fungoval efektivně (tj. minimalizoval dopady své činnosti na životní prostředí).

Tato koncepce je v ZÚR zakotvena zejména v podpoře rozvoje aktivit vedoucích k dalšímu účelnému využívání odpadů jako surovin a rozvoji a zkvalitnění systému využívání a odstraňování odpadů především v rámci ploch pro ekonomický rozvoj na území kraje.

- Koncepce zemědělské politiky Královéhradeckého kraje

Cílem Programu rozvoje kraje je zlepšovat podmínky pro život obyvatel na venkově, zvyšovat atraktivitu regionu zlepšováním životního prostředí a ochranou přírodních území včetně optimálního využití funkce zemědělské výroby.

Ochrana územních podmínek pro zachování potenciálu zemědělství a lesního hospodářství je součástí jednoho z pilířů ZÚR.

- Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje

Koncepce ochrany přírody Královéhradeckého kraje specifikuje cíle v oblasti ochrany přírody a krajiny v rámci zájmového území a vazeb na sousedící regiony. Koncepce navrhuje opatření vedoucí k obnově a ochraně jednotlivých složek životního prostředí.

Naplnění cílů koncepce je v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje splněno zejména zajištěním územní ochrany území, které je navrhováno k doplnění jako evropsky významná lokalita, prvek ÚSES, přírodní památka nebo přírodní park. Úkolem obcí je v územně plánovací dokumentaci vymezit zastavitelné plochy pro rozvoj jejich území především ve vazbě na zastavěné území a s ohledem na ochranu zvláště chráněných území včetně evropsky významných lokalit a území zvláštní ochrany, ochranu a rozvoj ÚSES, ochranu a rozvoj krajinných hodnot území, zlepšování průchodnosti migračních tras organismů, ochranu podzemních a povrchových vod s vazbou na sousední obce.

▪ Integrovaný krajský program snižování emisí a krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje

Program snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší Královéhradeckého kraje přináší základní informace o emisích kraje od roku 1994 se zaměřením především na roky 2000 a 2001 a jejich porovnání s původně schválenými i nově navrhovanými doporučenými emisními stropy.

Současně se věnuje problematice kvality ovzduší a trendy ve zlepšení kvality ovzduší kraje v závislosti na čase převážně od poloviny 90. let, ale v některých případech i trendy kvality ovzduší od poloviny 70. let minulého století.

Jednou ze stanovených priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území je mimo jiné i podpora aktivit vedoucích ke snižování emisí do ovzduší.

▪ Program zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje

Globálním cílem tohoto programu je na celém území zóny Královéhradeckého kraje zajistit kvalitu ovzduší splňující zákonem stanovené požadavky (emisní limity a cílové emisní limity) a přispět k dodržení závazků, které Česká republika přijala v oblasti omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší (národní emisní stropy). Celkové priority jsou formulovány jako snížení imisní zátěže PM10, polycyklických aromatických uhlovodíků (B(a)P), oxidů dusíku a VOC.

Specifickými cíly jsou zejména snížit imisní zátěž znečišťujícími látkami pod úroveň stanovenou platnými imisními limity v lokalitách, kde jsou tyto limity překračovány, a to ve stanovených termínech, udržet podlimitní imisní zátěž v lokalitách, kde nedochází k překračování imisních limitů a cílových imisních limitů, dodržet ve stanoveném termínu doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, VOC a amoniak, a to ve stanoveném termínu.

Jednou ze stanovených priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území je mimo jiné i podpora aktivit vedoucích ke snižování emisí do ovzduší.

▪ Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje

Koncepční materiál Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území kraje je základním prvkem v plánování v oboru vodovodů a kanalizací, který analyzuje podmínky pro zajištění žádoucí úrovně vodohospodářské infrastruktury kraje, stanovuje základní koncepci optimálního rozvoje zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod společně s časovým upřednostněním v jednotlivých lokalitách řešeného území s ohledem na naléhavost řešení, možnosti financování nebo spolufinancování a ekonomickou

průchodnost navržených technických řešení v tomto kraji včetně případného řešení vlastnických vztahů.

Jedním z úkolů územního plánování vyplývajících ze ZÚR je upřesňovat koridory a plochy pro systémy vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu nadmístního významu, v souladu s tímto koncepčním materiálem.

▪ Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Královéhradeckého kraje

Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty vede ke zvyšování ekologického vědomí obyvatel kraje, k jejich zapojení do rozhodování, k vytváření občanské společnosti a k zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje jednotlivých míst, obcí a kraje podle principů Agendy 21. To je považováno za prioritní podmínku udržitelného (ekologicky a sociálně odpovědného) rozvoje Královéhradeckého kraje jako nejširšího cíle v rozvoji kraje.

K dosažení výše uvedených širších cílů je vytvořen a krajem podporován efektivní a otevřený systém EVVO, založený na spolupráci veřejné správy, neziskového a podnikatelského sektoru, opírající se o síť středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek a o systém grantů, příspěvků a zakázek veřejné správy. Tento systém je bezprostředním strategickým cílem koncepce EVVO.

Rozvoj EVVO není na základě požadavků stavebního zákona na rozsah a obsah této územně plánovací dokumentace předmětem řešení ZÚR.

▪ Regionální surovinová politika Královéhradeckého kraje

Regionální surovinová politika kraje vychází ze státní surovinové politiky a představuje základní koncepční materiál definující budoucí zájmy státu ve sféře využití a hospodaření s nerostnými surovinami. Jako jeden z hlavních úkolů byl deklarován požadavek „rozpracovat surovinovou politiku do konkrétních podmínek regionů a lokalit pro účely rozhodování v území“. Tento dokument se stal jedním ze základních koncepčních dokumentů kraje, nezbytným pro rozhodovací činnost orgánů krajské samosprávy, zpracovatelů územně plánovací dokumentace, pro tvorbu plánů rozvoje kraje a krajských plánů odpadového hospodářství ve vztahu k problematice využívání neobnovitelných přírodních zdrojů.

Cílem koncepce je mimo jiné vymezit možnosti hospodárného nakládání s nerostným bohatstvím Královéhradeckého kraje a definovat kroky k dosažení ochrany nerostných surovinových zdrojů.

Surovinová politika je předmětem řešení kapitoly e.2 Koncepce ochrany a využití nerostných surovin

▪ Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje

Cílem programu je vytvoření organizačních a ekonomických podmínek k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a venkovských obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a rozvoje ekologicky nezávadného hospodářství.